

A vízi élővilág rejtőző menedéke: a Potyondi-mocsár Szombathelyen

Balogh Lajos^{1,2}, Szinetár Csaba³, Dénes Szilveszter⁴

¹Savaria Megyei Hatóköri Városi Múzeum, Természettudományi Osztály

²Eötvös Lóránd Tudományegyetem Savaria Egyetemi Központ,

³Savaria Biológiai Tanszék

⁴Órségi Nemzeti Park Igazgatósága

Szombathely belterületének ÉNy-i (Olad) határában egy – 1920–1980 közötti kavicskitermelés helyén megmaradt – 2,75 ha-os, 5–7 m-es mélyedés található (további részeit építési törmelékkel feltöltötték), közepén változó vízállású, 500–2000 m²-es kis tóval. A város lakossága számára szinte ismeretlen, nehezen megközelíthető helyen a környéken ritka vizes élőhely-együttes alakult ki, változatos élővilággal. A szomszédos, időszakos vizű Potyondi-árok és a mocsári élőhelyek jelentős aránya miatt első szerző a területet Potyondi-mocsárnak nevezte el, és az önkormányzatnál 2003-ban, majd 2006-ban helyi védelemre javasolta. A legszárazabb években is állandó vízborítású élőhely azonban a rekettýés-fűzláp társulás előfordulása miatt 2010-ben országosan védett státuszt nyert. A terület florájára több mint száz fajt tartalmaz (Balogh L., Mesterházy A.). Vegetációjának fő egységei: *Lemnetum minoris*, *Ceratophylletum submersi*, *Typhetum latifoliae et angustifoliae*, *Glycerietum*, *Senecionion fluvialitis*, *Calamagrosti-Salicetum cinerae*, *Salicetum albae-fragilis*, továbbá másodlagos kevert erdő. Környezetéből 10 kételtű-, 4 hulló-, száznál több védett madár- és másfél tucat emlős faj előfordulása ismeretes (Dankovics R., Kelemen T.). A szerzők által írt ismertető füzet megjelenése (2011) óta a korábban dús hínárnövényzet erősen visszaszorult, a kiterjedt gyékényesek eltűntek, a fauna is szegényesebbé vált. Az élőhelyet a horgászni járók intenzív szemetelése és az özönfajok veszélyeztetik. Leromlást jelez az özönhal *Carassius auratus gibelio* inváziója, ami lassan kiszorítja a tóban korábban uralkodó *C. carassius*-t. Mivel a szemét hivatalos gyűjtése és elszállítása mindeddig nem valósult meg, ezt az első szerző közel másfél évtizede évszakonként végzett/szervezett hulladékmentesítéssel igyekszik kezelni. Korábban tanösvényt is létesítettünk itt, de elemei garázdaság áldozatává váltak. A Potyondi-mocsár – mint ökológiai lépőkő – fennmaradása esetén a megyeszékhely térségében gazdag természetközeli életközösség menedékét biztosíthatja.

XI. MAGYAR TERMÉSZETVÉDELMI BIOLÓGIAI KONFERENCIA

„Sikerek és tanulságok a természetvédelemben”

Helyszín:
Eszterházy Károly Egyetem, Eger

Időpont:
2017. november 2 – 5.

Absztrakt kötet

Szerkesztette:
Mizsei Edvárd és Szepesváry Csaba

2017

Magyar Biológiai Társaság
MTA Ökológiai Kutatóközpont
<http://www.mtbk.hu/mtbk11/>